

Posudek školitele na magisterskou práci Adély Protivínské *Etická odpovědnost, životní styl a globální změna klimatu*

Práce je zpracována pečlivě s přehledným členěním, úroveň textu patří práce mezi zdařilé. Autorka řadí myšlenky smysluplně za sebou a zdržuje se emocionálně podmíněných soudů. Přesto se někdy najdou místa, která postrádají vhodnou akademickou formu, např. specifikace citací („seriózní práce v ČR“ na s. 17, „někteří autoři“ na s. 46) nebo neurčitost při popisu problémů, o kterých se vede diskuze (s. 16, zejm. posl. dva odstavce).

Přesto je třeba upozornit na nedostatky, jejichž zdroj je v zásadě dvojitý: a) nepochopení ekologického významu pojmu životní prostředí, b) přecenění možností morální odpovědnosti individuů i společností v protikladu např. k možnostem technického pokroku. K bodu a) se sluší poznamenat, že člověk jako biologický druh vydrží ledacos a i v nejméně znečištěných krajinách světa (třeba ovzduší Pekingu nebo ropná pole kolem Baku) se vesele množí. Životní prostředí se nemůže měnit na „chudší a především menší“ (s. 13), neboť na každém místě planety existuje ekosystém, který se může zásahem člověka proměnit, nikoliv však zmizet. Globální oteplování je strašákem pro některé konkrétní ekosystémy a státy světa, pro jiné je však naopak příležitostí (rozšíření zemědělské půdy na ruské Sibiři). Obrazně řečeno: tání ledovců je problém z hlediska tichomořských ostrovů, kvůli oteplování je ale zase možné pěstovat kukuřici ve větších nadmořských výškách. K bodu b) je třeba strážlivěji hodnotit možnosti filosofů a etiků k proměně současné společnosti. Jde o to, že myšlenka šetrného a ohleduplného vztahu k přírodě není v západních společnostech majetkem úzké vrstvy intelektuálů, ale objevuje se jak ve vládních programech a státním vzdělávání, tak v médiích. Konzumní charakter naší civilizace je každému znám a v demokratické postmoderní společnosti si každý vybírá oblast, za kterou cítí odpovědnost. Obecně je těžko říci, jestli je největším problémem současného Evropana vztah k přírodě, rozpad rodinných vztahů nebo duchovní vakuum. Autorka by rovněž měla promyslet, jestli je skutečně „ústřední environmentální myšlenka“ (s. 44) společná pro všechny zúčastněné. Osobně se přikláním k názoru, že technický pokrok v oblasti jaderného inženýrství produkujícího minimum skleníkových plynů je větším přínosem pro životní prostředí než apely na morální odpovědnost. Tyto poznámky nemají znevažovat problematiku ekologické krize, pouze vést k hlubšímu zamyšlení nad tématy, možnostmi a cíli environmentální etiky.

Otázka k obhajobě:

Jestliže značná část klimaskeptiků globální oteplování nepopírá (s. 16) a autorka považuje Lomborgovy názory za zajímavé, proč posléze klimaskeptické názory „zamítá“ a na základě jaké odborné literatury se tak děje (s. 18)? Jak je možné na základě protichůdně vyznívajících vědeckých článků rozhodnout, která strana má pravdu?

Hodnocení

Předkládaný text plně dostačuje požadavkům na magisterskou práci, doporučuji ji k obhajobě a hodnotit stupněm B či C v závislosti na výkonu při obhajobě.